

Dosarul nr. 3ra-715/23
2-21010849-01-3ra-30062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (G. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

ÎNCHEIERE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ahmad Ahmad împotriva Biroului de Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ individual nefavorabil și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva deciziei din 14 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru și s-a menținut hotărârea din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2021, Ahmad Ahmad, prin intermediul avocatului său Adam Alexandru, a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Biroului Migrație și Azil, prin care a solicitat anularea deciziei nr.01/21/DAI din 12.01.2021 a Direcției Azil și Integrare, cu obligarea pârâtului să accepte examinarea cererii reclamantului la o nouă procedură de azil din motive noi apărute.

În argumentarea acțiunii a invocat că, prin decizia nr.01/21/DAI din 12.01.2021 a Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al MAI a fost respinsă cererea de acordare a unei forme de protecție depusă de către Ahmad Ahmad, refuzându-i accesul la o nouă procedură de azil. Decizia respectivă a fost comunicată reclamantului la 14.01.2021.

A indicat reclamantul că nu este de acord cu această decizie, o consideră ilegală și pasibilă anulării, făcând referire la următoarele circumstanțe de fapt și drept. Ahmad Ahmad, s-a născut la 25.03.1979, în or. Fneidek, statul Liban. Este de naționalitate libanez și de religie musulmană. În Republica Moldova a venit în anul 2001, pentru a face studii la Universitatea de Medicină, iar în anul 2008, tatăl său a fost ucis și nu a mai putut să achite pentru studii, fiind exmatriculat tot în anul 2008. În anul 2009, a

fost condamnat de către Republica Moldova la 8 ani închisoare, termen pe care l-a executat, fiind eliberat înainte de termen pentru comportament bun în anul 2016. Ahmad Ahmad menționează că a fost condamnat ilegal, se consideră nevinovat de cele ce a fost învinuit. La data de 05.01.2017, Ahmad Ahmad a solicitat azil pe teritoriul Republicii Moldova, iar peste 4 luni cererea acestuia a fost respinsă. În Republica Moldova este căsătorit cu cetățeană a Republicii Moldova, împreună cu care are un copil minor, Ahmad Alisa, născută la 17.01.2012.

A relatat reclamantul că, a fost sfătuit să plece din Republica Moldova, în pofida faptului că acestuia îi era frică să se întoarcă în țara sa de origine, viața lui fiind în pericol, cu toate acestea reclamantul nu menționează cine anume i-a acordat asemenea îndrumări. Din spusele lui se desprinde că soția urma să-i perfecteze viză pentru el, pentru a se putea întoarce în Republica Moldova. Din Republica Moldova a plecat, respectând cadrul legal, prin intermediul aeroportului Internațional Chișinău.

A relatat reclamantul că, soția sa de șapte ori s-a adresat la Biroul Migrație și Azil al MAI, pentru reîntregirea familiei și de fiecare dată i se refuza în admiterea cerințelor, ceea ce consideră ca fiind încălcarea drepturilor acestora de a fi cu familia împreună. După toate încercările de reîntregire a familiei, care de altfel au eșuat, familia reclamantului, în anul 2019 s-a stabilit în Liban, soția și copilul minor, obținând cetățenia statului Liban. La data de 01.06.2019, a trimis familia sa înapoi în Republica Moldova, deoarece în țara de origine a acestuia viața lor nu era în siguranță. Tot în anul 2019, soția lui Ahmad Ahmad a depus actele la Biroul Migrație și Azil pentru a dobândi viză pentru ultimul, procedură care s-a soldat cu refuz.

Reclamantul a mai invocat că lucra în Liban și ajuta cu bani familia. Ulterior, la data de 04.08.2020, în portul din Liban s-a produs o explozie mare, la care statul a solicitat ajutor de la toți care pot să ajute, drept urmare, reclamantul oferindu-se drept voluntar, reieșind din faptul că avea studii în medicină. La locul unde își desfășurau activitatea, voluntarii găseau mai multe fragmente de la rachete, aceste rachete fiind a unei grupări teroriste „Hezbollah”, dar autoritățile le comunicau că explozia a fost de la silitră.

Fiindu-i frică să rămână în țara sa de origine, a fugit de acolo prin Bulgaria, ulterior România, aproximativ în două luni, ca în final să ajungă în Republica Moldova la familia sa. În ziua în care a ajuns în Republica Moldova, s-a deplasat la autoritatea de migrație unde a solicitat azil, la care tot atunci i-au comunicat că o să i se refuze din start în acordarea azilului. Reclamantul a reiterat ca viața sa este în pericol în cazul returnării sale de pe teritoriul Republicii Moldova în țara de origine Liban.

Astfel, a rugat să i se acorde azil pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen scurt, pentru ca armata din Liban să preia puterea, pentru ca să aibă posibilitatea să se întoarcă acasă cu familia sa, relatând toate aceste circumstanțe în cadrul interviului la Direcția Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil a MAI, în final de către reprezentanții acestei instituții a fost luată decizia de a refuza în examinarea acesteia.

A menționat că din motivarea deciziei de respingere se observă faptul că Direcția Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al MAI nu a efectuat o verificare minuțioasă a cererii reclamantului Ahmad Ahmad, cu privire la oferirea unei protecții pe teritoriul Republicii Moldova.

A solicitat reclamantul obligarea Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al MAI să accepte spre examinare cererea depusă de către Ahmad Ahmad

pentru acordarea unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova, motiv din care a solicitat admiterea cererii de chemare în instanța de contencios administrativ, cu anularea deciziei nr.01/21/DAI din 12.01.2021 a Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al MAI și obligarea Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al MAI să accepte la examinare cererea depusă de către Ahmad Ahmad pentru acordarea unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Ahmad Ahmad împotriva Biroului de Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind contestarea actului administrativ individual defavorabil obligarea emiterii actului administrativ favorabil, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 01 noiembrie 2021, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 alin. (1)-(2) Cod administrativ, Ahmad Ahmad, prin intermediul avocatului Adam Alexandru, a declarat apel împotriva hotărârii din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 14 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru și s-a menținut hotărârea din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 107, 108-123).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că, azilul, respectiv acordarea unui cetățean străin sau apatrid a statutului de refugiat poate fi acordat în Republica Moldova doar în cazul constatării unei temeri bine întemeiate că această persoană este sau poate fi persecutată în țara de origine pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică și datorită acestor temeri, în cazul în care se află în afara țării a cărei cetățenie o deține, nu poate sau nu dorește să se pună sub protecția acestei țări. În cazul lipsei probelor, documentare sau de altă natură, solicitantul poate face uz de beneficiul dubiului, cu condiția că sunt îndeplinite cumulativ condițiile stabilite expres de Lege, și anume că solicitantul a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil, că toate elementele relevante aflate la dispoziția sa au fost prezentate, iar lipsa unor astfel de elemente a fost justificată în mod rezonabil, că declarațiile solicitantului sunt considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informațiile din țara de origine, relevante pentru cazul acestuia, că solicitantul a depus cererea de azil cât mai curând posibil, iar eventuala întârziere este justificată prin motive întemeiate și că a fost stabilită credibilitatea generală a solicitantului.

A constatat Curtea de Apel Chișinău că, în contextul lipsei unor probe documentare sau de altă natură ce ar dovedi afirmațiile apelantului expuse în cererea sa de azil și în cadrul interviului său, în cazul dat nu se întrunesc cumulativ condițiile expuse supra pentru a aplica în speță beneficiul dubiului, deoarece apelantul nu a dovedit că a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil, totodată nu se atestă din materialele dosarului ca fiind prezentă o eventuală stare de război sau anarhie în statul de origine a apelantului, așa cum a invocat acesta, instanța interpretând aceste alegații și descrieri ca fiind declarative, aserțiunile reclamantului, în lipsa prezentării unor probe care ar confirma că Ahmad Ahmad este, sau potențial poate fi suspus unor măsuri de persecuție așa cum se declară de către acesta, fiind doar simple supoziții.

A mai relatat că, apelantul s-a limitat la ipoteza existenței unor probleme generate de faptul că ar fi stare de război pe teritoriul țării sale, însă argumente plauzibile întru confirmarea pretinselor temeri, implicit eminența unui pericol și risc pentru viața și integritatea sa pe teritoriul statului de origine, nu au fost prezentate nici autorității pârâte, nici instanței de fond, nici instanței de apel, acesta ne individualizând nici o acțiune întreprinsă de autoritățile statului de origine sau societate ce ar permite formularea unei concluzii despre necesitatea acordării protecției apelantului în Republica Moldova.

De asemenea, instanța de apel a ajuns la concluzia că argumentele apelantului nu se încadrează în exigențele legale ce reglementează acordarea statutului de refugiat, respectiv, a azilului în Republica Moldova, motiv pentru care se constată că refuzul autorității pârâte, expus în decizia contestată, este conform Legii, temeiuri pentru anularea acestuia lipsind.

La data de 07 martie 2023 Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, a declarat recurs motivat împotriva deciziei din 14 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 125, 131), solicitând admiterea cererii de recurs și casarea deciziei recurată, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere acțiunii

În motivarea recursului recurentul a indicat că, noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77)31 „Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative”, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, care statuează că actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

A mai relatat recurentul că conform art. 56 lit. a-f) din Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, la analizarea cererii de azil, se va ține cont: de vârsta, de trecutul, inclusiv cel al rudelor apropiate, de identitatea, naționalitatea, țările și locurile de reședință anterioare, de cererile anterioare de azil, de rutele de tranzit, documentele de identitate și de călătorie, de motivele pentru care se solicită acordarea unei forme de protecție; de faptele relevante referitoare la țara de origine, la momentul luării deciziei, inclusiv de legile și regulamentele din țara de origine și de modalitatea în care sunt aplicate; de declarațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv de informațiile cu privire la faptul dacă a fost supus persecuției sau la posibilitatea de a fi persecutat sau expus unor vătămări grave la întoarcere în țara de origine; de situația individuală sau de circumstanțele personale ale solicitantului.

A menționat recurentul că, prin noțiunea de azil se înțelege, o instituție juridică prin al cărei intermediu statul oferă străinului protecție, recunoscându-i statutul de refugiat și acordându-i protecție umanitară, protecție temporară sau azil politic, iar beneficiar de protecție internațională este cetățeanul străin sau apatrid căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat sau i s-a acordat protecție umanitară.

Consideră că, pentru admiterea cererii de azil este necesară efectuarea unei aprecieri individuale, în care solicitantul să demonstreze că există justificarea temerilor sale de persecuție, la fel trebuie stabilită o legătură cauzală între actele de

persecuție la care se presupune că a fost supus solicitantul de azil și decizia sa de a fugi din țară, motivele pentru care se solicită acordarea unei forme de protecție, de faptele relevante referitoare la țara de origine, de declarațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv de informațiile cu privire la faptul dacă a fost supus persecuției sau la posibilitatea de a fi persecutat sau expus unor vătămări grave la întoarcere în țara de origine iar în cazul în care nu se poate stabili această legătură este dificil de apreciat că acesta are nevoie de protecția unui alt stat.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău la data de 14 februarie 2023

La data de 07 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 14 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în termenul stabilit de art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (f.d. 125,131).

Astfel, recursul depus de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, împotriva deciziei din 14 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 30 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea

privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cadrul examinării cauzei și cererea de apel, care au fost analizate de către prima instanță și Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate corespunzător.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument,

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Ahmad Ahmad, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc